

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi

AİT 101

3.Ders

Bu ders içeriğinin basım, yayım ve satış hakları Yakın Doğu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi'ne aittir. Bu ders içeriğinin bütün hakları saklıdır. İlgili kuruluştan izin almadan ders içeriğinin tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt veya başka şekillerde çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz.

OSMANLI DEVLETİNDE YENİLİK (ISLAHAT) HAREKETLERİ

ABDÜLMECİT DÖNEMİ YENİLİK HAREKETLERİ

Abdülmecit dönemindeki en önemli yenilikler TANZİMAT VE ISLAHAT FERMANLARI'NIN yayımlanmasıdır. Bu fermanların yayınlama nedenleri şunlardır:

- Avrupalı Devletlerin Osmanlı devletinin içişlerine karışmasını önlemek
- Osmanlı devletinde yaşayan tüm halkların haklarını korumak
- Osmanlı devletinin parçalanmasını önlemek.

TANZİMAT FERMANI (GÜLHANE HATT-I HÜMAYUNU)1839

Mustafa Reşit Paşa tarafından hazırlanmıştır.

ÖNEMLİ MADDELERİ:

- Herkes kanunlar önünde eşittir.
- Tüm Osmanlı halkının ırz, namus, mal ve can güvenliği devletin güvencesi altına alınacaktır.
- Herkesten gelirine göre vergi alınacaktır.
- Herkes mal ve mülk hakkına sahiptir; bunları miras bırakabilir.
- Mahkemeler herkese açık olacak; kimse yargılanmadan cezalandırılmayacaktır.

TANZİMAT FERMANININ ÖNEMİ

- Bu ferman ile padişah ilk kez kanun gücünün üstünlüğünü kabul etmiştir. hukukun üstünlüğü ilkesi kabul edilmiştir. Bu ferman anayasacılık hareketlerinin ilk adımı sayılır.
- Can ve mal güvenliği, mülkiyet hakkı yasal güvence altına alındı.
- Bu dönemde batılı aydın ve devlet adamları yetişmiştir.
- Avrupa hukuk kurallarına göre yargılama yapan mahkemeler kuruldu.
- Osmanlı devleti Tanzimat ile birlikte batılılaşma yönünde önemli bir adım attı.

KIRIM SAVAŞI (1853-1856)

Nedenleri:

- 1-Rusların, İstanbul ve Boğazlara yerleşmek ve Balkanlarda kendisine bağlı devletler kurmak istemesi
- 2-Rusların, kutsal yerlerde Ortodokslar lehine bazı haklar elde etmek istemesi
- 3-Rusya'nın isteklerini Osmanlı Devleti'ne kabul ettirebilmek için Prens Menkiçof'u olağanüstü yetkiler ile İstanbul'a göndermesi

KIRIM SAVAŞI (1853-1856)

- Rus ordularının Osmanlı topraklarına girmesi ile savaş başladı. Rus donanması, Sinop Limanına baskın yaparak Osmanlı donanmasını Yaktı (Sinop Baskını 1853).
- Rusya'nın Boğazlar ve Akdeniz üzerinde oluşturduğu tehdit, İngiltere ve Fransa'yı harekete geçirdi. İki devlet Osmanlı'nın yanında savaşa katıldılar.
- İtalyan birliğini kurmak için Fransa'nın desteğine ihtiyaç duyan Piyomente (Sardunya), Fransa'nın yanında savaşa girdi.
- Bu ittifak karşısında, Rusya zor durumda kalarak Paris Antlaşması'nı imzalamıştır.

Paris Antlaşmasının Maddeleri:

- 1-Osmanlı Devleti bir Avrupa Devleti sayılacak, toprak bütünlüğü Avrupalı devletlerin garantisi altında olacak ve Avrupa devletleri hukukundan yararlanacak
- 2-Karadeniz tarafsız hale getirilecek sadece ticaret gemilerine açık tutulacak
- 3-Rusya ve Osmanlı Devleti Karadeniz'de savaş gemisi ve tersane bulunduramayacaktır.
- 4-Rusya, Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmayacak, alınan topraklar taraflara geri verilecek

Paris Antlaşmasının Önemi:

- Osmanlı Devleti, Avrupa Devleti sayıldı.
- Osmanlı Devleti'nin dağılma döneminde imzaladığı en karlı anlaşma oldu.
- Osmanlı toprak bütünlüğünün Avrupalı devletlerinin garantisi altında bulunması, Osmanlı Devleti'nin kendi topraklarını koruyamayacak kadar güçsüz olduğunu gösterdi.
- Osmanlı Devleti bu savaştan galip çıkmasına rağmen "Karadeniz'de donanma bulunduramayacak" maddesi ile yenik devlet durumuna düşmüştür.
- Bu antlaşma ile İngiltere ve Fransa Akdeniz'de güvenliklerini sağlamışlardır.
- Rusya'nın Osmanlı Devleti üzerindeki emelleri bir süre engellenmiştir.

- Not:** Kırım savaşı sırasında Osmanlı padişahı Abdülmecit, ilk kez İngiltere'den borç para almıştır.
- Not:** Osmanlı Devleti, yabancıların Paris Antlaşmasında, iç işlerimize karışmasını engellemek için Islahat Fermanı'nı ilan etti.
- Not:** Avrupalı devletler, alacaklarını tahsil etmek için 1881 yılında **Duyun-u Umumiye'yi** kurdular. Osmanlı Devleti'nin tüm gelir kaynaklarına el koydular

TARİHİ: 1856

ÖNEMLİ MADDELERİ:

- *Azınlıklara din ve mezhep özgürlüğü tanınacak, kilise ve okul açmalarına izin verilecek.
- *Gayrimüslimleri(Müslüman olmayan) küçük düşürecek ifadeler kullanılmayacak.
- *Gayrimüslimlerde Müslümanlar gibi devlet memuru olabilecek.
- *Azınlıklar askerlik hizmetlerini bedelli olarak yapabileceklerdir

ISLAHAT FERMANININ ÖNEMİ

- Bu ferman ile daha çok gayrimüslimlerin yani Hristiyan, Yahudi gibi azınlıkların hakları düzenlenmiştir.
- Azınlıklara devlet memuru olma hakkı verilmiştir.
- Azınlıklara verilen geniş haklar Müslüman halkın tepkisini çekmiştir.

